

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ
БАСЕЙНОВА ДИРЕКЦИЯ „ИЗТОЧНОБЕЛОМОРСКИ РАЙОН“

Изх. № КД-03-86 (4)

Пловдив, 17-03-2020 г.

ДО
Г-Н МИРОСЛАВ ЯНЧЕВ
КМЕТ НА ОБЩИНА ЗЛАТОГРАД
УЛ. „СТЕФАН СТАМБОЛОВ“ № 1
4980 ГР. ЗЛАТОГРАД

Относно: *Сигнал за изтичане на води от хвостохранилище „Ерма река“ и замърсяване на р. Върбица*

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ЯНЧЕВ,

Във връзка с получен сигнал в Басейнова дирекция „Източнобеломорски район“ за инцидентно изтичане на води от хвостохранилище „Ерма река“ и опасност от замърсяване на повърхностни и подземни води във водосбора на р. Върбица, на 06.03.2020 г. е извършено пробонабиране от експерти от Регионална лаборатория- Смолян и Регионална лаборатория- Хасково към Изпълнителна агенция по околна среда в 11 пункта за мониторинг от повърхностни води и 1 пункт от подземни води на територията на областите Смолян и Кърджали:

- Пункт BG3AR00498MS0170 „Река Гидюрска-устие“
- Пункт BG3AR00499MS0181 „Река Ерма преди п.с. Ерма река“
- Пункт „Река Ерма- мост преди Ермореченска обогатителна фабрика“
- Пункт „Река Голяма след хвостохранилище „Ерма река“
- Пункт BG3AR00497MS0150 „Река Върбица преди гр.Златоград“
- Пункт „Река Върбица след гр.Златоград“
- Пункт „Река Върбица преди вливане на р.Неделинска“
- Пункт „Река Върбица след вливане на р.Неделинска“
- Пункт BG3AR00471MS0130 „Река Върбица при с.Върли дол“
- Пункт BG3AR00041MS0110 „Река Върбица преди яз.Студен кладенец“
- Пункт BG3AR00481MS0134 „Река Неделинска устие“.
- Помпена станция-Пресека, кладенци 1, 2 и 4 на ВиК- Смолян, район Златоград за водоснабдяване на гр.Златоград и населени места в региона.

Взетите проби повърхностни и подземни води са изпитани по следните характеристики: активна реакция рН, електропроводимост, разтворен кислород, неразтворени вещества,

4000, Пловдив, ул. „Янко Сакъзов“ 35 Тел: (+359) 032 604 720
Факс: (+359) 032 604 721, www.eabdbg; e-mail: bd_plovdiv@abv.bg

ISO 9001

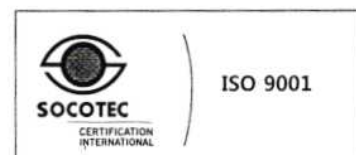
калциево-карбонатна твърдост, желязо, манган, цинк, мед, арсен, алуминий, кадмий, олово, никел, живак и цианиди-свободни.

Оценката на данните от извършените анализи е извършена съгласно Наредба № Н-4/14.09.2012г. за характеризирание на повърхностните води, Наредба за стандарти за качество на околната среда за приоритетни вещества и някои други замърсители и Наредба № 1 от 2007 г. за проучване, ползване и опазване на подземните води.

Резултатите от проведения мониторинг на повърхностни и подземни води са представени в Приложение към настоящия доклад и показват следното:

- **В пункта за подземни води (кладенец от ПС-Пресека на ВиК-Смолян, район Златоград)** използван за питейно-битово водоснабдяване на гр.Златоград и населени места в региона **не се констатира превишаване на стандартите за качество** съгласно Наредба №1 от 2007 г. за проучване, ползване и опазване на подземните води.
- **В пробите от повърхностни води преди ХХ „Ерма река“ се констатира** значителни превишения на стандартите за качество на околна среда (СКОС), следствие от изтичащи руднични води от обекти, които не се експлоатират:
- Река Ерма преди промишлено селище „Ерма река“ – цинк (53 пъти), манган (16 пъти), кадмий (12 пъти), мед (1,5 пъти), алуминий (2 пъти);
- Река Ерма преди Ермореченска обогатителна фабрика (ЕОФ) - цинк (40 пъти); манган (12 пъти); кадмий (9 пъти);
- Река Гидюрска, устие (преди вливане на водите от ХХ „Ерма - цинк (12,5 пъти); кадмий (4 пъти); алуминий (1,3 пъти).
- **Резултатите от изследваните повърхностни води в река Голямата след хвостохранилище „Ерма река“** показват понижаване на концентрациите за три от изследваните показатели - цинк (5,5 пъти над СКОС), манган (10 пъти) и кадмий (3 пъти). Констатира се превишаване на стандартите и за показателите цианиди свободни (3,5 пъти), желязо (3 пъти) и олово (1,1 пъти), резултат от извършваната производствена дейност.
- **В р. Върбица преди и след гр. Златоград** наднормени концентрации са установени за 6 от изследваните показатели: цинк и манган (5-8 пъти), кадмий, цианиди свободни и желязо (2-3 пъти) и алуминий (1,5 пъти).
- **Преди и след вливането на р. Неделинска** са установени превишения на стандартите за 4 показателя: цинк и манган (3-4 пъти), кадмий и алуминий (около 2 пъти);
- **В долното течение на р.Върбица до вливането в яз. „Студен кладенец“** са установени превишения на СКОС за 2 от показателите - цинк (2 пъти) и алуминий (2-3 пъти).

На 11.03.2020 г. е извършено повторно вземане на проби от целия водосбор на р. Върбица, като резултатите се очакват до 20.03.2020 г.

Във връзка с управлението на водите във водосбора на р.Ерма река в Плана за управление на речните басейни на Източнореломорски район (ПУРБ на ИБР) за периода 2016-2021г. са предвидени следните мерки за намаляване на замърсяването от минни дейности, които трябва да се изпълняват от „Горубсо Златоград“ АД (с правопреемник „Родопи Еко Проджектс“ ЕООД, гр. Златоград):

- Подобряване на експлоатацията и стопанисването на хвостохранилища по отношение управлението на водите;
- Изграждане на събирателни и отводнителни системи в района на хвостохранилища и рудници с неорганизиран емисии;
- Изпълнение на собствен мониторинг на повърхностните, подземните и отпадъчните води в района на депа на опасни отпадъци и осигуряване на информация за натиска върху водите;
- Изграждане на съоръжения препятстващи разпространението на замърсители във водите.
- През януари 2018 г. „Горубсо Златоград“ АД е представило програма за изпълнение на предвидените мерки, като до момента е изпратена следната информация за предприетите действия:
 - Дружеството е изпълнило дейности по коригиране на коритото на река Ерма в опашката на хвостохранилището за подобряване на транспортиращата и способност. По този начин е подобрена пропускателната способност на р. Ерма река в опашката на хвостохранилището. Също така е почистена частта от язовирното езеро заета от тръстика на площ от 86 дка. Площта на водното огледало от 131 дка е била увеличена на 217 дка, което в значителна степен подобрява условията за утаяване на пулпа в хвостохранилището и избистряне на отпадъчните води;
 - Дружеството е възложило и е изготвило проект за помпено транспортиране на пулпа от ЕОФ до опашката на хвостохранилището.

С писмо на БДИБР с изх.№ ПУ-11-32/10.03.2020 г. е поискана информация от „Родопи Еко Проджектс“ ЕООД за степента на изпълнение на мерките и дейностите, предвидени в План- програма, изготвена от ръководството на „Горубсо Златоград“.

С уважение,

МАРИН МАРИНОВ

и.д. Директор на Басейнова дирекция „Източнореломорски район“

(съгласно Заповед № РД-218/09.03.2020 г. на Министъра на околната среда и водите)

Приложение

Резултати от проведения мониторинг на повърхностни и подземни води във връзка със сигнала за замърсяване на р.Върбица след хвостохранилище „Ерма река“ на 06.03.2020г.

При извършения мониторинг са взети проби от 11 пункта за повърхностни води и един пункт подземни води на територията на областите Смолян и Кърджали.

- Пункт BG3AR00498MS0170 „Река Гидюрска-устие“
- Пункт BG3AR00499MS0181 „Река Ерма преди п.с. Ерма река“
- Пункт „Река Ерма- мост преди Ермореченска обогатителна фабрика“
- Пункт „Река Голяма след хвостохранилище „Ерма река“
- Пункт BG3AR00497MS0150 „Река Върбица преди гр.Златоград“
- Пункт „Река Върбица след гр.Златоград“
- Пункт „Река Върбица преди вливане на р.Неделинска“
- Пункт „Река Върбица след вливане на р.Неделинска“
- Пункт BG3AR00471MS0130 „Река Върбица при с.Върли дол“
- Пункт BG3AR00041MS0110 „Река Върбица преди яз.Студен кладенец“
- Пункт BG3AR00481MS0134 „Река Неделинска устие“.
- Помпена станция-Пресека, кладенци 1, 2 и 4 на ВиК- Смолян, район Златоград за водоснабдяване на гр.Златоград и населени места в региона.

Пробите са изпитани по следните характеристики: активна реакция рН, електропроводимост, разтворен кислород, неразтворени вещества, калциево-карбонатна твърдост, желязо, манган, цинк, мед, арсен, алуминий, кадмий, олово, никел, живак и цианиди-сводобни.

Оценката на данните от извършените анализи е извършена съгласно Наредба № Н-4/14.09.2012г. за характеризирание на повърхностните води, Наредба за стандарти за качество на околната среда за приоритетни вещества и някои други замърсители и Наредба № 1 от 2007 г. за проучване, ползване и опазване на подземните води.

Резултатите от проведения мониторинг в избраните пунктовете за повърхностни и подземни води показват следното:

• **В пункта за подземни води (ПС-Пресека, кладенци 1, 2 и 4, ВиК-Смолян, район Златоград),** използвани за питейно-битово водоснабдяване на гр.Златоград и населени места в региона **не се констатира превишаване на стандартите за качество** съгласно Наредба №1 от 2007 г. за проучване, ползване и опазване на подземните води.

• В пункт „Река Гидюрска- устие“ се констатира превишаване на стандарта за качество на околната среда (СКОС) по показателите:

- **Цинк** (506 µg/l при СКОС 40 µg/l- 12,5 пъти);
- **Кадмий** (2,4 µg/l при СКОС 0,6 µg/l- 4 пъти);
- **Алуминий** (33,6 µg/l при СКОС 25 µg/l).

За останалите анализирани показатели не са установени превишения на СКОС. Най-вероятната причина за констатираното замърсяване на реката с цинк, алуминий и кадмий е изтичане на руднични води от стари изоставени рудници в района.

- В пункт „*Река Ерма преди промишлено селище „Ерма река”*“ се установява превишаване на стандартите за качество на околната среда по показателите:
 - **Цинк** (2115 µg/l при SKOC 40 µg/l- 53 пъти);
 - **Манган** (804 µg/l при SKOC 50 µg/l- 16 пъти);
 - **Кадмий** (7,1 µg/l при SKOC 0,6 µg/l- 12 пъти);
 - **Мед** (14,3 µg/l при SKOC 10 µg/l);
 - **Алуминий** (51,01 µg/l при SKOC 25 µg/l- 2 пъти).
- В пункт „*Река Ерма преди Ермореченска обогатителна фабрика (ЕОФ)”*“ се установява превишаване на стандартите за качество на околната среда по показателите:
 - **Цинк** (1622 µg/l при SKOC 40 µg/l- 40 пъти);
 - **Манган** (608 µg/l при SKOC 50 µg/l- 12 пъти);
 - **Кадмий** (5,4 µg/l при SKOC 0,6 µg/l- 9 пъти);
- В пункт „*Река Голямата след хвостохранилище „Ерма река”*“ се установява превишаване на SKOC по показателите:
 - **Цинк** (414 µg/l при SKOC 75 µg/l- 5,5 пъти);
 - **Манган** (521 µg/l при SKOC 50 µg/l- 10 пъти);
 - **Кадмий** (2,8 µg/l при SKOC 0,9 µg/l- 3 пъти);
 - **Цианиди свободни** (17 µg/l при SKOC 5 µg/l- 3,5 пъти);
 - **Желязо** (324 µg/l при SKOC 100 µg/l- 3 пъти);
 - **Олово** (15,7 µg/l при SKOC 14 µg/l);
- В пункт „*Река Върбица преди гр.Златоград”*“ се установява превишаване на SKOC по показателите:
 - **Цинк** (331 µg/l при SKOC 40 µg/l- 8 пъти);
 - **Манган** (406 µg/l при SKOC 50 µg/l- 8 пъти);
 - **Кадмий** (1,9 µg/l при SKOC 0,6 µg/l- 3 пъти);
 - **Цианиди свободни** (14 µg/l при SKOC 5 µg/l- 3 пъти);
 - **Желязо** (275 µg/l при SKOC 100 µg/l- 2,7 пъти)
- В пункт „*Река Върбица след гр.Златоград”*“ се констатира превишаване на стандартите за качество по показателите:
 - **Цинк** (227 µg/l при SKOC 40 µg/l- 5,6 пъти);
 - **Манган** (251 µg/l при SKOC 50 µg/l- 5 пъти);
 - **Кадмий** (1,29 µg/l при SKOC 0,6 µg/l- 2 пъти);
 - **Цианиди свободни** (11 µg/l при SKOC 5 µg/l- 2 пъти);
 - **Желязо** (190 µg/l при SKOC 100 µg/l- 1,9 пъти);
 - **Алуминий** (33,7 µg/l при SKOC 25 µg/l).
- В пункт „*Река Върбица преди вливане на р.Неделинска”*“ се установява превишаване на SKOC по показателите:
 - **Цинк** (168,1 µg/l при SKOC 40 µg/l- 4 пъти);
 - **Манган** (184 µg/l при SKOC 50 µg/l- 3,7 пъти);
 - **Кадмий** (0,9 µg/l при SKOC 0,6 µg/l);
 - **Алуминий** (48,6 µg/l при SKOC 25 µg/l).

- В пункт „*Река Върбица след вливане на р.Неделинска*” се установява превишаване на СКОС по показателите:
 - **Цинк** (126,6 µg/l при СКОС 40 µg/l- 3 пъти);
 - **Манган** (122,4 µg/l при СКОС 50 µg/l- 3 пъти);
 - **Кадмий** (0,65 µg/l при СКОС 0,6 µg/l);
 - **Алуминий** (61,7 µg/l при СКОС 25 µg/l).
- В пункт „*Река Върбица при с.Върли дол*”
 - **Цинк** (81,9 µg/l при СКОС 40 µg/l- 2 пъти);
 - **Алуминий** (74,7 µg/l при СКОС 25 µg/l – 3 пъти).
- В пункт „*Река Върбица преди вливане в яз. Студен кладенец*” се установява превишаване на стандартите за качество по:
 - **Цинк** (70,7 µg/l при СКОС 40 µg/l- по-малко от 2 пъти);
 - **Алуминий** (63,5 µg/l при СКОС 25 µg/l- по-малко от 3 пъти).

